

Aan de Tweede Kamer

t.a.v. de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Bijlage(n)
03 mei 2023	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink (Valente)	06 21 70 35 81
Onderwerp	Ons kenmerk
Inbreng verslag invoering woonplaatsbeginsel beschermd wonen, 17 mei 2023, 14.00u	VA23-060

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 17 mei 2023 is de inbreng verslag voor het wetsvoorstel ter wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 om een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen in te voeren. Brancheorganisaties vereniging Valente en de Nederlandse ggz en cliëntenorganisatie MIND maken zich grote zorgen over de gevolgen voor cliënten en aanbieders. We willen u de volgende aandachtspunten en vragen meegeven voor de schriftelijke behandeling van het wetsvoorstel.

Algemeen

De regering heeft in het coalitieakkoord afgesproken om nieuwe wetgeving te toetsen op **eenvoud, menselijke maat en uitvoering**. Het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel voldoet ons inziens niet aan deze criteria. De Raad van State was hierover in zijn advies¹ klip en klaar: door het invoeren van een woonplaatsbeginsel wordt het stelsel complexer, de uitvoeringslasten veel groter en de cliënten de dupe van deze wetswijziging. *We vragen ons af op welke wijze de regering de door hen gekozen criteria voor nieuwe wetgeving heeft toegepast op dit wetsvoorstel.*

Beschermd wonen in de Wmo is een maatwerkvoorziening voor mensen die zich niet op eigen kracht in de samenleving kan handhaven vanwege psychische of psychosociale problemen. Het gaat in Nederland om ruim 21.000 mensen². Het totale aantal mensen met een ernstige psychische

¹ Raad van State, 2022: <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/juni/advies-gemeenten-beschermd-wonen/>

² Zie Monitor Sociaal Domein, cijfers 1^e helft 2022: https://www.waarstaatjegemeente.nl/jive/?var=wmobesc&keepworkspace=true&geoitem=nederland_1

aandoening (EPA) ligt op 215.000³. De overgrote meerderheid van deze mensen woont zelfstandig of bij hun familie. Met ambulante ondersteuning vanuit de Wmo2015 of ambulante behandeling uit de Zvw. Alle 342 gemeenten hebben in 2015 budget ontvangen uit de Awbz om deze mensen thuis begeleiding te bieden, dagbesteding en inloopmogelijkheden.

Onze ambitie voor al deze mensen is dat zij zoveel als mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving en kunnen werken aan een zo zelfstandig mogelijk bestaan. *Bij dit wetsvoorstel zijn voor ons belangrijke vragen óf en hoe de invoering van een woonplaatsbeginsel bijdraagt aan sociale inclusie van ggz cliënten en zo zelfstandig mogelijk wonen in de wijk.* Het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting geven geen antwoord op deze vraag.

Vragen n.a.v. de Memorie van Toelichting wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel

Op pagina 1 MvT, onder Algemeen, 1:

Hier wordt bevestigd dat alle gemeenten verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen. De Wmo2015 behoeft geen wijziging met een woonplaatsbeginsel om alle gemeenten verantwoordelijk te maken: dat zijn ze al sinds 2015. In de MvT wordt gesteld dat het feit dat beschermd wonen door centrumgemeenten voor de hele regio wordt uitgevoerd, leidt tot het ontbreken van een prikkel voor andere gemeenten om eigen beleid te voeren en te zorgen voor lokale voorzieningen.

Vraag: is het kabinet van mening dat elke van de 342 gemeenten een voorziening voor beschermd wonen moeten hebben? Zo ja waarom en zo nee, waarom niet?

Vraag: kan het kabinet aangeven welke van de 342 gemeenten een voorziening voor beschermd wonen dienen te hebben, en welke gemeenten niet?

Vraag: waaruit maakt het kabinet op dat andere dan centrumgemeenten **geen eigen Wmo beleid** voeren voor mensen met EPA, zeker nu de Vektis cijfers laten zien dat de overgrote meerderheid van mensen gewoon thuis woont in alle gemeenten van Nederland?

Vraag: waaruit maakt het kabinet op dat andere dan centrumgemeenten **geen lokale voorzieningen**, zoals begeleiding of dagbesteding, beschikbaar stellen voor mensen met EPA?

Rijk en gemeenten hebben besloten dat het budget voor beschermd wonen (circa € 1.5 miljard) over alle 342 gemeenten verdeeld moet worden. Omdat dit klaarblijkelijk onlosmakelijk verbonden zou zijn met de visie⁴ van de commissie Dannenberg. De voorzitter van de commissie Dannenberg, de heer Erik Dannenberg, heeft in het rondetafelgesprek van 17 april 2023 aangegeven, dat het commissie advies en de visie gezien moeten worden in de context van 2015. Op dat moment was het voornemen van het kabinet om te komen tot gemeenten van minimaal 100.000 inwoners. In 2025 zou het niveau van 100 tot 150 gemeenten met meer dan 100.000 inwoners bereikt moeten zijn. In het advies is nadrukkelijk gesteld (pag 36) dat een regionaal schaalniveau vereist is.

Vraag: waarom is, gezien de inhoud van het advies en de toelichting van de heer Dannenberg, sprake van een 'onlosmakelijke verbondenheid' tussen het verdelen van het budget naar alle 342 gemeenten en de visie van de commissie Dannenberg qua schaalgrootte voor de uitvoering van beschermd wonen?

³ Zie Vektis, 2022: <https://www.vektis.nl/intelligence/publicaties/factsheet-ernstige-psihiatrische-aandoeningen>

⁴ VNG, 2015: https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf

Op pagina 2 MvT, onder Algemeen

Het kabinet stelt dat met het wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel een prikkel voor goede preventie en ambulante begeleiding ontstaat voor de eigen gemeente van een inwoner.

Vraag: waarom heeft de Wmo2015 geen prikkel voor preventie en ambulante begeleiding tot stand gebracht in 2015, toen alle 342 gemeenten daar budget vanuit de Awbz voor hebben ontvangen? Waarom zou extra budget, afkomstig uit beschermd wonen voor mensen met EPA, die prikkel wel tot stand brengen?

Vraag: Wat zien we in dit wetsvoorstel terug van de conclusies uit verschillende onderzoeken⁵ over de door de Wmo 2015 beoogde, maar door gemeenten in zeer beperkte mate opgebouwde ambulante voorzieningen, zoals een inloop op buurt- of wijkniveau, dagbesteding en ambulante begeleiding?

Het kabinet stelt dat een transitie wordt beoogd van intramuraal beschermd wonen in voornamelijk de centrumgemeenten naar meer preventie en meer ambulante vormen van begeleiding in alle gemeenten. Daartoe schrapt het kabinet de landelijke toegankelijkheid van beschermd wonen in de Wmo2015. Dit schrappen zou tot gevolg hebben dat de beoogde transitie tot stand komt.

Vraag: waarom en op welke wijze leidt het schrappen van de landelijke toegang tot preventie en meer ambulante vormen van begeleiding voor mensen met EPA?

In de Memorie van Toelichting op de Wmo 2015 staat over landelijke toegankelijkheid: "Waar het de opvang en het beschermd wonen betreft, kunnen ingezetenen van elke Nederlandse gemeente zich tot elk college wenden. Aldus is landelijke toegankelijkheid van de voorzieningen gewaarborgd, zoals dat onder de Wmo 2007 (artikel 20, zesde lid) voor opvang ook het geval is en wordt voorkomen dat de behoefte aan beschermd wonen een belemmering vormt voor mensen om zich elders te vestigen." Ook stelt het kabinet in de MvT Wmo 2015: "Voor mensen in nood moet het niet uitmaken bij welke gemeente zij aankloppen; in alle gevallen moet de veiligheid worden geborgd. Met het oog hierop is de eis van landelijke toegankelijkheid ook in dit wetsvoorstel opgenomen."

Vraag: wil het kabinet met het schrappen van de landelijke toegankelijkheid van beschermd wonen voorkomen dat mensen zich elders vestigen? Ook als dat voor hun veiligheid een betere keuze zou zijn? Is de borging van veiligheid voor mensen met EPA die beschermd wonen nodig hebben, niet langer nodig? Waarom niet?

Pagina 3 MvT.

Het kabinet stelt dat het VNG Expertiseteam heeft geadviseerd om, indien een client in een andere dan de herkomstgemeente beschermd zou gaan wonen, de herkomstgemeente moet meebetalen aan de voorziening. Daarvoor zag het Expertiseteam twee mogelijkheden: kostenverrekening tussen gemeenten (waarvoor geen wetswijziging nodig is) of door middel van de invoering van een

⁵ Rapport Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) 2018:

<https://www.igj.nl/documenten/rapporten/2018/06/26/toezicht-op-ambulante-ggz-betere-zorg-nodig-voor-thuiswonende-mensen-met-chronische-aandoeningen>;

Trimbos Instituut 2019:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/landelijke-monitor-ambulantisering-en-hervorming-langdurige-ggz-2019>;

Rapport IGJ 2020:

<https://www.igj.nl/zorgsectoren/geestelijkegezondheidszorg/documenten/rapporten/2020/04/10/meer-samenhang-en-continuïteit-in-zorg-nodig-voor-mensen-met-chronisch-psychische-aandoeningen>;

Algemene Rekenkamer 2020:

<https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2020/06/25/geen-plek-voorgrote-problemen>

woonplaatsbeginsel. Vervolgens hebben het Rijk en de gemeenten afgesproken dat de invoering van een woonplaatsbeginsel de beste oplossing is. Hiertoe is een wetswijziging van de Wmo2015 noodzakelijk.

Vraag: waarom hebben Rijk en gemeenten gekozen voor het Woonplaatsbeginsel? Waarom is een woonplaatsbeginsel de beste oplossing en niet de kostenverrekening tussen gemeenten?

Het kabinet noemt het AEF onderzoek 'Kostenverrekening of woonplaatsbeginsel beschermd wonen' uit 2020. In dit rapport op pagina 63 staat dat het invoeren van een woonplaatsbeginsel zware administratieve lasten voor zorgaanbieders meebrengt. Ook voor gemeenten brengt het woonplaatsbeginsel grotere administratieve lasten dan nu mee. Kostenverrekening brengt voor aanbieders minimale uitvoeringslasten mee.

Vraag: waarom heeft het kabinet gekozen voor de mogelijkheid met de grootste uitvoeringslasten voor zorgaanbieders? Hoe verhoudt zich dit tot de afspraak in de coalitieakkoord om de regeldruk in de zorg aan te pakken? Waarom heeft het kabinet geen uitvoeringstoets onder aanbieders uitgevoerd van de invoering van een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen?

Pagina 3. Onder 3. Probleembeschrijving en doelen van het wetsvoorstel

Het kabinet stelt dat de voorzieningen voor beschermd wonen ongelijk verspreid zijn en waren over regio's en over gemeenten. Het kabinet stelt dat een betere spreiding van belang is. Gemiddeld in alle regio's wonen 1,30 mensen op de 1.000 inwoners in beschermd wonen⁶. De spreiding is van 0.45 mensen op de duizend inwoners (regio Heerlen) tot 2.39 op de duizend inwoners (regio Groningen).

Vraag: welke spreiding moet volgens het kabinet tot stand gebracht worden, hoeveel mensen per 1000 inwoners moet de norm zijn?

Vraag: waarop baseert het kabinet de aannahme dat ingezetenen van Nederland vanwege de ongelijke spreiding van voorzieningen, in een andere gemeente beschermd wonen aanvragen dan waar zij wonen? Is het niet zo dat mensen met EPA een beschermd wonen voorziening aanvragen die de beste kans op herstel biedt, ongeacht de locatie van de voorziening, omdat zij een specifieke aandoening hebben (zoals een psychotische stoornis, autisme, verslaving) die om een specifiek aanbod vraagt?

Pagina 4 MvT.

Het kabinet noemt de spreiding van ingezetenen in beschermd wonen en de historische verdeling van het Awbz budget dat in 2015 naar de gemeenten is gedecentraliseerd, oorzaken van de ongelijke spreiding van voorzieningen. In de MvT maakt het kabinet geen onderscheid tussen het budget dat alle gemeenten in 2015 hebben ontvangen voor ambulante ondersteuning en de middelen voor intramuraal beschermd wonen die via de centrumgemeenten regionaal worden ingezet.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoe de voormalige ambulante Awbz middelen door de gemeenten worden ingezet ten behoeve van mensen met EPA? Hebben gemeenten hiervan preventieve voorzieningen opgebouwd, zoals wijkteams, huiskamers, herstelacademies en inloopcentra? Welke (andere) voorzieningen gaan de regiogemeenten opbouwen wanneer zij middelen uit het budget voor beschermd wonen ontvangen?

⁶ Zie: https://www.waarstaatjegemeente.nl/jive/report?id=bwonen&input_geo=gemeente_1680

Het kabinet stelt dat de landelijke toegankelijkheid van beschermd wonen veroorzaakt dat gemeenten met (veel) cliënten die afkomstig zijn uit andere gemeenten, een groot financieel risico lopen, met name wanneer het objectieve verdeelmodel wordt ingevoerd.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoe de invoering van een objectief verdeelmodel voor maatschappelijke opvang in 2010 heeft plaatsgevonden en welke financiële risico's zich daarbij hebben voorgedaan voor gemeenten? Heeft de landelijke toegankelijkheid van de maatschappelijke opvang daarbij een rol gespeeld? Welke oplossingen hebben Rijk en gemeenten gevonden voor eventuele risico's?

Het kabinet stelt dat "uit onderzoek naar de landelijke toegankelijkheid blijkt dat in de uitvoeringspraktijk een knelpunt is dat er regelmatig discussies tussen gemeenten zijn over wat de beste plek voor herstel voor een client is en, daarmee samenhangend, welke gemeente het beschermd wonen zou moeten verstrekken en financieren."

Vraag: kan het kabinet aangeven welk percentage cliënten per regio afkomstig is uit een andere regio? Hoe vaak vinden deze discussies tussen gemeenten plaats? Hoeveel geschillen zijn sinds 2015 door gemeenten voorgelegd hierover aan de VNG commissie geschillen landelijke toegankelijkheid beschermd wonen?

Het kabinet stelt dat de landelijke toegankelijkheid leidt tot een perverse prikkel (vanwege het financiële belang van gemeenten) die tot vertraging kan leiden bij het verstrekken van een voorziening beschermd wonen.

Vraag: welke prikkel wil het kabinet gemeenten geven door het woonplaatsbeginsel in te voeren voor beschermd wonen? Is deze prikkel financieel van aard? Kan het kabinet bevestigen dat invoering van het woonplaatsbeginsel niet tot een perverse prikkel gaat leiden, vanwege de financiële belangen die gemeenten hebben bij het verstrekken van beschermd wonen? Welke ervaring is hiermee opgedaan bij de uitvoering van het woonplaatsbeginsel Jeugd in de Jeugdwet?

Pagina 5 MvT.

Het kabinet stelt dat een doel van het invoeren van het woonplaatsbeginsel is, dat een basisprincipe wordt gehanteerd dat bij de verstrekking van beschermd wonen "de beste plek voor de client voor herstel het uitgangspunt is, en dat kan zowel in de gemeente zijn waar de client zijn woonadres heeft als in een andere gemeente. Dit wordt uiteraard altijd in overleg met de client bepaald."

Vraag: welke gemeente neemt het besluit tot het verstrekken van een voorziening beschermd wonen? Welke waarborg heeft een client dat zijn of haar voorkeur wordt gevolgd? Op welke wijze weegt de voorkeur van de client mee? Op welk moment vindt overleg plaats en met wie om "de beste plek voor de client voor herstel" vast te stellen? Op welke wijze wordt de voorkeur van de client daarbij betrokken? Welke ondersteuning krijgt een client (immers een mens met een ernstige psychische aandoening) bij het voeren van dit overleg?

Het kabinet stelt dat het woonplaatsbeginsel een maximale prikkel vormt voor het vormgeven van lokale ondersteuning.

Vraag: op welke wijze is aangetoond dat het woonplaatsbeginsel een maximale prikkel vormt voor het vormgeven van lokale ondersteuning? Betreft dit een vaststelling op basis van de aannames die gedaan is in het eerder genoemde onderzoek van AEF naar kostenverrekening en woonplaatsbeginsel? Is dit aangetoond in de praktijk van de jeugdzorg, na het invoeren van het woonplaatsbeginsel Jeugd?

De variant van kostenverrekening is niet wenselijk, schrijft het kabinet, omdat een convenant tussen alle gemeenten moet worden gesloten en omdat kostenverrekening het budgetrecht van de gemeenteraad aantast.

Vraag: Is de variant van kostenverrekening wettelijk niet toegestaan? Kan het kabinet een opsomming geven van beleidsterreinen van gemeenten waarbij tussen gemeenten kostenverrekening plaatsvindt? Waarom is in die gevallen kostenverrekening wenselijk? Wordt in die gevallen het budgetrecht van gemeenteraden aangetast?

Pagina 6 MvT.

Het kabinet schrijft dat “met dit wetsvoorstel, het algemene uitgangspunt van de Wmo 2015, namelijk dat de gemeente verantwoordelijk is voor de eigen inwoners, ook van toepassing is voor de bewoners die behoefte hebben aan beschermd wonen.” In de inleiding van de MvT staat “dat sinds inwerkingtreding van de Wmo2015 beschermd wonen de verantwoordelijkheid is van alle gemeenten.”

Vraag: wat voegt dit wetsvoorstel woonplaatsbeginsel toe aan het algemene uitgangspunt van de Wmo2015, nu dat klaarblijkelijk in 2015 al is vastgelegd?

Het kabinet schrijft dat er voldoende woonruimte, waaronder sociale huurwoningen en andere woonvormen, beschikbaar moeten zijn.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoe lang de wachttijden zijn voor een sociale huurwoning in de 342 gemeenten in Nederland? Welke wachttijden zijn er nu in de 43 centrumgemeenteregio's voor beschermd wonen? In welk jaar zijn voldoende sociale huurwoningen beschikbaar voor mensen met EPA die zelfstandig willen en kunnen wonen? Verlenen alle gemeenten urgentie aan mensen met EPA die een ggz kliniek of beschermd wonen verlaten en niet over eigen woonruimte beschikken? Hoeveel gemeenten hebben een convenant afgesloten voor de uitstroom van mensen met EPA uit beschermd wonen?

Pagina 7, MvT.

Het kabinet schrijft dat gemeenten verplicht worden, door voorgenomen wijziging van de Huisvestingswet, een urgentieregeling op te stellen voor woningtoewijzing aan daartoe gedefinieerde groepen mensen, waaronder mensen die een beschermd wonen instelling verlaten.

Vraag: is het juist dat in de nieuwe regelgeving over urgentie, gemeenten bindingseisen mogen stellen aan mensen die een beschermd wonen organisatie verlaten? Voorziet het kabinet in een vangnet voor mensen die beschermd wonen verlaten en niet aan bindingseisen van een gemeente kunnen voldoen en daardoor niet in de gewenste termijn naar de gewenste gemeente uit kunnen stromen?

Pagina 8 MvT.

Het kabinet schrijft dat de commissie Dannenberg niet heeft bedoeld dat aan alle condities voor sociale inclusie voldaan moet zijn alvorens gestart kan worden met de doordecentralisatie van beschermd wonen. “Het feit dat er tekorten zijn op de woningmarkt is geen reden om niet te starten met de doordecentralisatie.”

Vraag: hoe verhoudt zich deze uitspraak in de MvT met het nieuwsbericht⁷ van het ministerie van VWS en de vorige staatssecretaris dat “het beschikbaar hebben van voldoende woningen voor deze

⁷ Rijksoverheid, 2020: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/12/18/beschermd-wonen-wordt-vanaf-1-januari-2022-taak-van-elke-gemeente>

kwetsbare doelgroep een cruciale opgave is". En hoe verhoudt zich dit met de uitspraak van oudstaatssecretaris Blokhuis dat het expertiseteam van de VNG heeft geadviseerd dat aan alle randvoorwaarden voldaan moet zijn, alvorens door te decentraliseren?⁸

Vraag: hoe komt de transitie van beschermd wonen naar een beschermd thuis (= zelfstandig wonen met begeleiding) tot stand indien er geen of onvoldoende betaalbare en passende woningen zijn? Moeten cliënten dan langer in beschermd wonen blijven?

Het kabinet noemt de overlegbepaling in de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO).

Vraag: is deze norm bindend voor alle gemeenten? Kunnen cliënten rechten ontlenen aan de NvO?

Vraag: is het juridisch toegestaan en in overeenstemming met sociale grondrechten en mensenrechten om aan het verstrekken van woonruimte de voorwaarde te stellen dat een client na uitstroom naar een zelfstandige huurwoning nog een bepaalde periode begeleiding accepteert?

Het kabinet benoemt de opbouw van lokale en regionale expertise inzake beschermd wonen.

Vraag: waaruit bestaat deze expertise?

Pagina 8, MvT, onder 6.

Het kabinet schrijft dat het belang van landelijke toegankelijkheid van beschermd wonen onverlet dient te blijven, maar niet op dezelfde wijze als dat nu is geregeld.

Vraag: is het juist dat in het wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel de landelijke toegankelijkheid van beschermd wonen, zoals nu geformuleerd en geregeld in de Wmo2015, artikel 1.2.1, onder b., wordt geschrapt?

Het kabinet schrijft dat gemeenten een beperkte prikkel ervaren om te zorgen voor preventie en lokale beschermd wonen voorzieningen.

Vraag: kan het kabinet aantonen dat de beperkte prikkel om voor preventie te zorgen wordt veroorzaakt door de landelijke toegankelijkheid? Moeten alle 342 gemeenten in hun gemeente een beschermd wonen voorziening hebben?

Pagina 9, MvT.

Het kabinet spreekt over het onderzoek naar de beste plek voor herstel.

Vraag: aan welke (kwaliteits- en zorgvuldigheids)eisen moet het onderzoek in het kader van een aanvraag voor een maatwerkvoorziening beschermd wonen voldoen in de Wmo2015?

Het kabinet schrijft dat discussies tussen gemeenten over de beste plek voor de client en wie die moet betalen door invoering van het woonplaatsbeginsel, niet meer aan de orde zullen zijn.

Vraag: kan het kabinet aantonen dat indien men kijkt naar de ervaring met de invoering van het woonplaatsbeginsel Jeugd, die discussies over plaatsing in een jeugdzorginstelling tussen gemeenten, niet meer aan de orde zijn geweest? Kan het kabinet een overzicht geven van geschillen die de geschillencommissie sociaal domein heeft behandeld inzake het woonplaatsbeginsel Jeugd?

Het kabinet schrijft dat in kleine gemeenten niet de schaal aanwezig zal zijn voor een klassieke beschermd wonen-voorziening.

⁸ Zie verslag commissiedebat van 8 juni 2020.

Vraag: welke schaal qua inwonertallen is noodzakelijk voor het organiseren van een klassieke beschermd wonen-voorziening? Welke schaal is nodig qua aantal cliënten, voor het kunnen exploiteren van een beschermd wonen-voorziening?

Het kabinet schrijft dat de gemeente waar het woonadres van de client is, onderzoek doet naar de beste plek voor herstel. Die gemeente legt in een beschikking vast welke die beste plek is, ook als dat in een andere gemeente is.

Vraag: wat gebeurt er indien de beste plek voor herstel in een andere gemeente ligt, maar die andere gemeente niet wil dat de client daar komt wonen, bijvoorbeeld vanwege de forensische achtergrond van de client?

Pagina 10, MvT.

Het kabinet schrijft dat een evaluatie van het nieuwe objectieve verdeelmodel zal plaatsvinden en dat daarin mede wordt geëvalueerd of cliënten inderdaad zoveel mogelijk beschermd kunnen gaan wonen op de beste plek voor hun herstel, dan wel dat daar belemmeringen bij optreden.

Vraag: gaat het kabinet bij de uitvoering van de evaluatie van het objectieve verdeelmodel daadwerkelijk cliënten en naasten bevragen of zij op de beste plek voor herstel een beschermd wonen-voorziening hebben gekregen?

Pagina 10, MvT, onder 7.

Het kabinet beschrijft de hoofdregel voor het vaststellen welke gemeente het beschermd wonen moet verstrekken. Dit is de gemeente waar de ingezetene zijn woonadres heeft.

Vraag: hoe uitvoerbaar is deze regel om te werken met een woonadres, als er voor mensen die vaak verhuisd zijn of die vanwege opnames in de ggz of in detentie hebben verbleven, of bij mensen die perioden dakloos en uitgeschreven zijn geweest, nodeloos lange en administratief belastende procedures in gang moeten worden gezet om te achterhalen en vast te stellen waar deze mensen gewoond hebben? Hoeveel extra FTE heeft een gemeente nodig en welke kosten zijn ermee gemoeid, om deze aanvragen en onderzoeken te kunnen uitvoeren? Is dat haalbaar, mede gezien de tekorten op de arbeidsmarkt?

Vraag: welke procedure en termijn geldt voor het vaststellen van het woonadres? Wordt dit onderzoek gedaan door de afdeling Wmo van een gemeente of de afdeling Bevolkingszaken? Is de privacy (i.v.m. de medische en mogelijk forensische achtergrond) gewaarborgd van een client die een maatwerkvoorziening beschermd wonen aanvraagt, maar eerst een onderzoek door de afdeling Bevolkingszaken moet ondergaan? Nu het BRP onderzoek vooraf gaat aan het Wmo onderzoek, welke maximale termijn geldt dan voor het doorlopen van zowel het BRP onderzoek, als het Wmo onderzoek?

Pagina 11, MvT

Het kabinet schrijft dat als een gemeente zich niet verantwoordelijk acht voor de verstrekking van beschermd wonen, dat die dan de melding van een behoefte aan beschermd wonen doorzendt aan de wel bevoegde gemeente.

Vraag: wat is de termijn die geldt voor de doorzending van de melding aan de andere, wel bevoegde gemeente? Op welke wijze wordt de client geïnformeerd? Wat als de andere gemeente beweert dat die ook niet bevoegd is? Waar kan of moet de client zich dan melden? Hoe verhoudt zich het doorzenden van de melding tot de in de Wmo2015 geldende termijnen voor het in behandeling nemen van een melding en het doen van onderzoek?

Het kabinet schrijft onder 7.2.2 dat mensen die hun woonadres hebben in een bij ministeriele regeling aangewezen instelling (zoals een zorg-, of justitiële instelling), beschermd wonen moeten aanvragen bij de gemeente waar zij woonden voordat zij in de instelling terecht kwamen.

Vraag: welke (categorieën van) instellingen gaat het kabinet opnemen in de ministeriele regeling? Wanneer is de ministeriele regeling beschikbaar?

Pagina 12, MvT

Het kabinet beschrijft onder 7.2.3 de uitzondering voor mensen die de afgelopen vijf jaren geen woonadres gehad hebben. Voor deze mensen geldt dat zij zich kunnen wenden tot iedere gemeente. Die gemeente wordt daarvoor gecompenseerd via een aanvulling op het nieuwe objectieve verdeelmodel.

Vraag: heeft het kabinet de compensatieregeling voor gemeenten uitgewerkt? Gaat het kabinet werken met een normbedrag per plaats beschermd wonen? Wordt het tarief van de zorgaanbieder als uitgangspunt genomen? Indien dat niet zo is, welk effect heeft dit dan op de toegang tot beschermd wonen voor deze dakloze client? Op welke termijn wordt de gemeente gecompenseerd? Is dat in het jaar dat volgt op het jaar van het verlenen van de maatwerkvoorziening beschermd wonen; zo niet, op welke termijn dan?

Het kabinet beschrijft onder 7.3 de waarborgen voor de client. Daar noemt het kabinet een handreiking en een stappenplan voor gemeenten.

Vraag: waaruit bestaat de waarborg voor de client?

Pagina 13, MvT

Het kabinet beschrijft hier de doorzendplicht van gemeenten, zowel van schriftelijke als mondelinge meldingen.

Vraag: heeft het kabinet bij zowel kleinere als grote gemeenten getoetst hoe de doorzendplicht feitelijk in de praktijk werkt? Wat was daarvan de uitkomst?

Het kabinet beschrijft hoe er mogelijk sprake kan zijn van cliënten die te maken krijgen met twee gemeenten, namelijk de gemeente waar de beschermd wonen instelling gelegen is en de gemeente die het beschermd wonen betaalt.

Vraag: heeft het kabinet een analyse gemaakt van het aantal cliënten dat te maken krijgt met meer dan één gemeente voor enerzijds het beschermd wonen, en anderzijds bijvoorbeeld een uitkering uit de Participatiewet of een andere voorziening?

De Raad van State schrijft in zijn advies hierover: "Ook voor de gemeenten wordt het ingewikkelder. Zij moeten voor sommige cliënten zorg inkopen in een instelling voor beschermd wonen die in een andere gemeente staat. Die cliënten verhuizen dan naar die andere gemeente. Die gemeente wordt dan verantwoordelijk voor alle andere voorzieningen van deze cliënten, zoals een uitkering of een scootmobiel, maar de oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor beschermd wonen. De cliënt krijgt dus geen integrale zorg van één gemeente."

Vraag: welke waarborgen biedt het kabinet cliënten die in deze nieuwe complexere organisatie van zorg, wonen en inkomen terecht komen? Zijn instellingen waar cliënten hun verblijf hebben verplicht om de client bij te staan bij het aanvragen van andere voorzieningen? Zijn gemeenten verplicht vanuit de overlegbepaling in de NvO om de client te ondersteunen bij het aanvragen van andere voorzieningen elders? Of is dit zo vrijblijvend als de MvT dit verwoordt?

Het kabinet schrijft dat indien een client in een andere gemeente beschermd wonen krijgt, dan de verantwoordelijke gemeente, dat de verantwoordelijke gemeente zicht houdt op het herstelproces van de client, inclusief de daarbij behorende veiligheidsrisico's.

Vraag: op welke wijze dienen gemeenten toezicht te houden op de kwaliteit van geleverde zorg aan in andere gemeenten geplaatste cliënten? Is dit uitvoerbaar, nu duidelijk is dat het Wmo toezicht, na acht jaar uitvoering nog steeds onder de maat⁹ is? Op welke wijze kan een gemeente dit toezicht aan een andere gemeente mandateren? Hoe verhoudt zich een dergelijke regeling tot de aangekondigde wijzigingen die het kabinet wil doorvoeren in het Wmo toezicht? Welke risico's lopen cliënten indien het toezicht op de kwaliteit van beschermd wonen onvoldoende is?

Pagina 14, MvT.

Het kabinet beschrijft hier een geschillencommissie. Gemeenten en aanbieders kunnen zich tot deze commissie wenden.

Vraag: Waarom kunnen cliënten zelf straks in problematische situaties niet naar de geschillencommissie?

Vraag: is het advies van de geschillencommissie bindend?

Het kabinet schrijft onder 7.4.1 over waarborgen voor gemeentelijke samenwerking.

Vraag: worden gemeenten door de voorgestelde wetwijziging verplicht om samen te werken voor beschermd wonen? Op welke terreinen (zoals bijvoorbeeld toegang, clientondersteuning, huisvesting, inkoop en verantwoording, kwaliteitseisen) worden gemeenten verplicht om in het kader van beschermd wonen samen te werken?

Vraag: worden de gemeenten verplicht om beschermd wonen gezamenlijk in te kopen? Of zijn zij alleen verplicht gezamenlijk in te kopen, indien zij daar uitdrukkelijk voor kiezen, omdat dat vanwege de beschikbaarheid van beschermd wonen aangewezen is?

Vraag: van de aanwijzingsbevoegdheid bij AMvB is in de Wmo sinds 2015 nog nooit gebruik gemaakt. In hoeverre is de beschrijving in dit wetsvoorstel over een AMvB als 'stok achter de deur', een theoretische waarborg, een loze frase, die feitelijk geen betekenis heeft als het gaat om het verplichten van samenwerking tussen gemeenten?

Pagina 15, MvT

Het kabinet schrijft onder 7.4.2 dat het wetsvoorstel op drie manieren de samenwerking tussen gemeenten nader verankert.

Vraag: ontstaat door een of meer van deze verankeringen, een juridisch afdwingbare plicht tot samenwerking tussen gemeenten?

Pagina 16, MvT

Het kabinet schetst op deze pagina vormen van samenwerking en onderwerpen van samenwerking waar gemeenten voor kunnen kiezen.

Vraag: biedt het wetsvoorstel afdoende garantie dat samenwerking tussen gemeenten tot stand komt zodanig dat de aandachtspunten en risico's die de VNG zelf signaleert en die ook genoemd worden in het onderzoek van AEF uit 2020, daarmee van een oplossing zijn voorzien die onderling

⁹ IJG 2022: <https://www.igj.nl/actueel/nieuws/2022/12/13/kwaliteit-wmo-toezicht-blijft-laag>

ook kan worden afgedwongen? Of biedt het wetsvoorstel elke gemeente ruimte om te kunnen doen wat men individueel doorslaggevend vindt?

Pagina 17, MvT.

Het kabinet schrijft hier dat de gezamenlijke inkoop niet geldt voor (vormen van) beschermd wonen waar de beschikbaarheid van beschermd wonen niet in het geding is.

Vraag: kan het kabinet aangeven waar de beschikbaarheid van beschermd wonen niet in het geding is, mede gelet op de wachtlijsten in alle regio's in Nederland? Waarom kiest het kabinet voor het opnemen van de voorwaarde in het voorgestelde wetsartikel 2.6.1, sub3: "indien dat voor de beschikbaarheid van beschermd wonen aangewezen is."? Waarom laat het kabinet deze voorwaarde niet achterwege?

Vraag: hoe gaat het kabinet straks om met hoog complexe doelgroepen in relatief lage volumes die, omdat het zorgaanbod niet overal wordt aangeboden, gebaat zijn bij bovenregionale plaatsingen en inkoop?

Pagina 18, MvT

Het kabinet schrijft hier over de waarborgen voor continuïteit van vijf zeer specialistische vormen van beschermd wonen. Deze zullen landelijk worden ingekocht via een zogenaamd Landelijk Transitie Arrangement (LTA).

Vraag: is dit LTA al gereed? Vindt hierover overleg plaats met de vijf aanbieders? Wanneer krijgen deze aanbieders uitsluitel over de contractvoorwaarden die in 2024 gaan gelden?

Pagina 19 MvT

Het kabinet schrijft hier over de gevolgen voor gemeenten van de invoering van het objectieve verdeelmodel.

Vraag: hoeveel en welke regio's ontvangen minder budget voor de uitvoering van beschermd wonen vanaf 2024? Welke gevolgen heeft het verminderen van budget in regio's en gemeenten voor bestaande cliënten die daar hun verblijf in beschermd wonen hebben? Welke gevolgen heeft dit voor nieuwe cliënten die in een nadeelgemeente beschermd wonen aanvragen? Welke gevolgen heeft dit in de nadeelgemeenten voor het ontwikkelen van preventie en ambulante voorzieningen (de zogenaamde transitie van beschermd wonen naar een beschermd thuis)?

Pagina 20, MvT

Het kabinet schrijft hier dat formeel geen sprake is van toename van administratieve lasten. Mogelijk neemt het aantal contracten dat gemeenten en aanbieders moeten sluiten toe. Het kabinet noemt modelcontracten die lasten zullen beperken. Ook de eerdergenoemde NvO, inclusief overlegbepaling, is bedoeld om samenwerking te bevorderen.

Vraag: kan het kabinet bevestigen dat de modelcontracten die ontwikkeld worden, niet alleen over de algemene voorwaarden van inkoopcontracten gaan, maar ook over tarieven, kwaliteitseisen, registratie en verantwoording?

Vraag: waarom heeft het kabinet de overlegbepaling niet opgenomen bij de wetswijziging, om aldus een afdwingbare waarborg voor cliënten en gemeenten te creëren?

Vraag: is de NvO juridisch afdwingbaar?

Pagina 21, MvT

Het kabinet schrijft dat de VNG, de ministeries van VWS en BzK, en partners samenwerken aan een inhoudelijke werkagenda.

Vraag: welke onderwerpen zijn in de werkagenda belegd; kan het kabinet de inhoudelijke werkagenda aan de Tweede Kamer zenden?

Het kabinet schrijft over het afdragen van eigen bijdragen via het CAK, dat het CAK verschillende technische aanpassingen moet doorvoeren in verband met het woonplaatsbeginsel.

Vraag: is het CAK op 1 januari 2024 gereed met de verschillende technische aanpassingen in verband met het woonplaatsbeginsel?

Het kabinet schrijft onder 8.2 dat de gevolgen van invoering van het woonplaatsbeginsel en van de doordecentralisatie van de middelen voor beschermd wonen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten vaak met elkaar verward worden.

Vraag: kan het kabinet duidelijk beschrijven wat het verschil is tussen de invoering van het woonplaatsbeginsel en de doordecentralisatie van de middelen voor beschermd wonen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten?

Pagina 22, MvT

Het kabinet schrijft dat er formeel geen gevolgen zijn voor aanbieders.

Vraag: bedoelt het kabinet hier 'gevolgen van de doordecentralisatie voor aanbieders'? Welke gevolgen ziet het kabinet voor aanbieders ten gevolge van de invoering van het woonplaatsbeginsel?

Vraag: waarom heeft het kabinet geen uitvoeringstoets gericht op aanbieders laten uitvoeren? Vindt het kabinet dat nieuwe wetgeving getoetst moet worden op eenvoud, menselijke maat en uitvoering? Zo ja, gaat het kabinet dan alsnog een uitvoeringstoets in gang zetten gericht op aanbieders?

Het kabinet schrijft onder 8.3 over de gevolgen voor ingezetenen en cliënten. Naar verwachting komen er meer mogelijkheden voor de client om – voor beschermd wonen of beschermd thuis – in de eigen woonplaats te blijven wonen.

Vraag: kan het kabinet deze verwachting onderbouwen, nu er geen passende en betaalbare woningen beschikbaar zijn en de ontwikkeling van ambulante ondersteuning achterblijft? Waarop baseert het kabinet de verwachting dat er meer mogelijkheden voor cliënten met EPA komen?

Het kabinet schrijft dat de feitelijke praktijk rond de landelijke toegankelijkheid van beschermd wonen niet verandert.

Vraag: nu het kabinet in zijn wetsvoorstel de landelijke toegankelijkheid schrapt, kan toch niet in alle redelijkheid gezegd worden dat de praktijk daardoor niet verandert? Is hier sprake van beleidsmatig wensdenken, waarvan de Nationale Ombudsman over twee of drie jaar moet constateren dat de overheid niet thuis geeft? Een praktijk waar rechtsbescherming voor burgers ontbreekt en overheidsregels onnavolgbaar zijn?

Vraag: kan het kabinet aangeven hoeveel en welke gemeenten cliëntenorganisaties betrekken bij het opstellen en uitvoeren van regiovisies in het kader van de NvO?

Pagina 23 en 24, MvT

Het kabinet schrijft op pagina 23 over de praktijktoets uit cliëntenperspectief, door AEF uitgevoerd, n.a.v. een motie door Kamerleden Renkema (GL) en Dik-Faber (CU).

Vraag: klopt het dat AEF meer risico's dan kansen voor cliënten heeft geïdentificeerd in de praktijktoets? Welke van deze risico's zijn ondervangen door afdwingbare en sluitende maatregelen?

Het kabinet schrijft onder 8.4 dat een grondslag in de Wmo wordt gecreëerd voor gemeenten om persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, te verwerken. Op dit moment kent de Wmo2015 die mogelijkheid niet. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft advies uitgebracht over het eerdere wetsvoorstel uit 2020. De AP had toen geen opmerkingen over het conceptwetsvoorstel.

Vraag: heeft het kabinet het in 2022 aangepaste wetsvoorstel ter advisering voorgelegd aan de AP? Zo ja, wat was daarvan de uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Vraag: vindt het kabinet het wenselijk, met alle opgedane ervaring rond gegevensmisbruik en profilering, onder andere in de toeslagenaffaire, dat 342 gemeenten in Nederland persoonsgegevens op het gebied van gezondheid en justitie van een hele kleine groep ingezetenen met ernstige psychische aandoeningen gaan uitwisselen?

Pagina 24, MvT

Onder 9 schrijft het kabinet dat er geen gevolgen voor de regeldruk zijn.

Vraag: vindt het kabinet dat een zorgaanbieder die met 342 gemeenten moet contracteren om alle mensen met een behoefte aan beschermd wonen, die bij de zorgaanbieder hun beste plek voor herstel kunnen krijgen, niet te maken heeft met investeringen en inspanningen om zich aan wet- en regelgeving van de rijksoverheid te houden?

Pagina 25, MvT

Het kabinet schrijft dat gemeenten hebben aangegeven om te komen tot structurele niet-vrijblijvende samenwerking om de beschikbare intramurale beschermd wonen plekken zo goed mogelijk te verdelen.

Vraag: welke aanpassingen heeft het kabinet doorgevoerd in het wetsvoorstel om te komen tot de door gemeenten gewenste structurele, niet-vrijblijvende samenwerking?

Pagina 26, MvT

Hier wijst het kabinet erop dat het niet redelijk is van alle gemeenten te verwachten dat zij al ambulante voorzieningen voor de doelgroep mensen met EPA zouden hebben gecreëerd.

Vraag: kan het kabinet de Kamer informeren hoeveel middelen alle (nu) 342 gemeenten hebben gekregen in 2015 voor ambulante begeleiding van cliënten met een ggz grondslag? Kan het kabinet aangeven hoeveel Awbz middelen voor dagbesteding en inloopcentra voor mensen met een ggz grondslag naar alle gemeenten zijn gedecentraliseerd? Kan het kabinet aangeven welke voorzieningen de gemeenten voor deze doelgroep met die middelen hebben opgebouwd? Kan het kabinet verklaren waarom het niet onredelijk is dat gemeenten daar niets of niet voldoende mee gedaan hebben?

Het kabinet schrijft dat kleine gemeenten niet de schaal hebben voor een beschermd wonen voorziening. Het wetsvoorstel heeft tot doel 'eerst en vooral de transitie waar mogelijk naar preventie en lokale ondersteuning in de thuissituatie'.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoeveel mensen met EPA vanuit de thuissituatie worden aangemeld voor beschermd wonen? Kan het kabinet aangeven hoeveel mensen met EPA worden aangemeld voor Wmo beschermd wonen vanuit een (jeugd)zorginstelling, (jeugd)ggz instelling,

forensische kliniek, forensisch beschermd wonen of via een uitspraak van de strafrechter? Waarop baseert het kabinet het idee dat mensen vanuit de thuissituatie beschermd wonen aanvragen?

Pagina 27, MvT

Hier beschrijft het kabinet de diverse financiële prikkels die na invoering van het wetsvoorstel kunnen optreden.

Vraag: welke maatregelen heeft het kabinet in het wetsvoorstel of in het verdeelmodel genomen om financiële prikkels tegen te gaan die afschuifgedrag tussen gemeenten bevorderen?

Pagina 28, MvT

Hier schrijft het kabinet over de verwachting van Valente, de Nederlandse ggz en MIND dat de toegang tot beschermd wonen zal worden belemmerd door de tijdrovende toets en de onderhandelingen die moeten plaatsvinden om vast te stellen welke gemeente het beschermd wonen moet betalen.

Vraag: kan het kabinet aangeven wat een ingezetene kan en moet doen, die bij het gemeentelijke Wmo loket wordt heengezonden met het bericht dat hij niet ingeschreven staat met een woonadres bij die gemeente, en dat hij dus geen beschermd wonen voorziening kan aanvragen?

Het kabinet schrijft dat de branche en cliëntenorganisaties aangeven dat de NvO een constructie is op basis van vrijwilligheid.

Vraag: is het kabinet het hiermee eens?

Het kabinet schrijft dat er naast een formele werkelijkheid ook de praktijk is, en dat dat klopt. Daarvan is niet het woonplaatsbeginsel, maar de doordecentralisatie van middelen de oorzaak, schrijft het kabinet.

Vraag: zaait het kabinet hier bewust verwarring tussen de invoering van het woonplaatsbeginsel en de invoering van een objectief verdeelmodel voor het budget beschermd wonen Wmo 2015? Verwacht het kabinet dat het aantal af te sluiten contracten tussen gemeenten en aanbieders gaat verminderen? Zo ja, waarom, en zo nee, waarom niet?

Vraag: waarom kiest het kabinet niet voor een objectief verdeelmodel via een regionale decentralisatie uitkering, waardoor zowel inhoudelijke als financiële samenwerking en solidariteit geborgd zijn? In de maatschappelijke opvang is dit in 2010 gedaan en in de vrouwenopvang in 2015. Waarom neemt het kabinet de ervaring die hiermee is opgedaan niet als uitgangspunt voor de doordecentraliseren van het budget beschermd wonen?

Pagina 29, MvT.

Het kabinet schrijft hier dat de VNG concludeert dat de invoering van een woonplaatsbeginsel niet leidt tot structurele meerkosten of besparingen voor de gemeentelijke uitvoering wat betreft beschermd wonen.

Vraag: kan het kabinet aangeven welke meerkosten niet-centrumgemeenten nu maken in verband met de aanstelling van extra ambtenaren voor de uitvoering van beschermd wonen, voor de toegangsbepaling via BRP en Wmo, voor de contractering van voldoende aanbod en voor het toezicht op de kwaliteit en de rapportage aan individuele gemeenteraden?

Pagina 30. MvT.

Het kabinet schrijft hier dat er geen financiële gevolgen voor het Rijk, in casu het macrobudget voor beschermd wonen zijn.

Vraag: herkent het kabinet dat de onzekerheid in de Wmo2015 bij beschermd wonen, met name vanwege de korte duur van Wmo beschikkingen voor beschermd wonen en de aansporingen van gemeenten aan cliënten met een beschermd wonen beschikking om een indicatie voor de Wet langdurige zorg aan te vragen, veroorzaken dat er gevolgen zijn voor de financiën van het Rijk?

Het kabinet schrijft onder 11. dat veel regio's financiële afspraken hebben gemaakt over onderlinge solidariteit.

Vraag: is het correct dat 21 van de 43 huidige centrumgemeente regio's juridisch bindende afspraken hebben gemaakt over de onderlinge financiële solidariteit? En dat 22 regio's dat (nog) niet gedaan hebben?

Het kabinet schrijft dat er in het eerste kwartaal van 2023 een monitor op de implementatie is opgesteld.

Vraag: kan het kabinet deze monitor aan de Tweede Kamer doen toezenden?

Pagina 32, MvT

Het kabinet schrijft onder 14 dat de doordecentralisatie van de middelen (= invoering objectief verdeelmodel) naar verwachting start per 1 januari 2024. Daarom wordt voor het wetsvoorstel ook gestreefd naar invoering per 1 januari 2024.

Vraag: kan het kabinet de doordecentralisatie van de middelen voor beschermd wonen starten per 1-1-2024, ook als het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel (nog) niet is ingevoerd? Zo ja, op welke wijze, zo nee, waarom niet?

Het kabinet schrijft onder II. Artikelsgewijs, onderdeel B over het woonadres, dat het kan zijn dat iemand niet een woonadres heeft maar enkel een briefadres in de zin van de wet BRP. In het laatste geval wordt voor het bepalen van het ingezetenschap aanknopng gezocht bij de concrete feiten en omstandigheden.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoeveel ingezetenen van Nederland een briefadres in de zin van de wet BRP hebben? Op welke wijze wordt bij deze mensen, indien zij een maatwerkvoorziening beschermd wonen aanvragen bij een gemeente, aanknopng gezocht bij de concrete feiten en omstandigheden?

Pagina 33, MvT

Het kabinet schrijft hier dat een gemeente alleen de eigen verantwoordelijkheid voor de verstrekking van beschermd wonen kan vaststellen. Zij kan niet voor een andere gemeente bepalen dat deze verantwoordelijk is voor beschermd wonen.

Vraag: op pagina 11 van de MvT schrijft het kabinet dat als een gemeente zich niet verantwoordelijk acht voor de verstrekking van beschermd wonen, dat die dan de melding van een behoefte aan beschermd wonen doorzendt aan de wel bevoegde gemeente. Hoe kan een gemeente, gelet op het bovenstaande op pagina 33 van de MvT, vaststellen welke andere gemeente bevoegd is? Is hier sprake van onverenigbaarheid van verantwoordelijkheden?

Pagina 34, MvT

Hier beschrijft het kabinet de situatie van mensen die in een instelling verblijven en op basis van een briefadres in de BRP staan ingeschreven. Bij deze mensen zal aan de hand van feiten en omstandigheden van de ingezetene bepaald worden of de ingezetene zijn woonadres bij een instelling heeft.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoeveel ingezetenen in een instelling op een briefadres staan ingeschreven? Wie bepaalt voor deze ingezetenen of hij/zij het woonadres bij de instelling heeft? Welke procedure is daarbij van toepassing?

Het kabinet beschrijft de situatie van mensen met een woonadres in de BRP met een aantekening in de zin van artikel 2.26 van de wet BRP. Dat betekent dat er -kort gezegd – twijfel bestaat over de juistheid van dat woonadres en hier onderzoek naar wordt gedaan.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoeveel ingezetenen met een woonadres in de BRP een aantekening hebben in de zin van artikel 2.26 van de wet BRP?

Pagina 35, MvT.

Over de doorzending van schriftelijke en mondelinge meldingen aan een andere gemeente, dan die waar de melding gedaan wordt, zijn de vragen die we hierover ten aanzien van pagina 11 van de MvT hebben gesteld, van toepassing.

Pagina 36, MvT.

Vragen over onderdeel F:

- Worden gemeenten door de voorgestelde wetswijziging (juridisch afdwingbaar) verplicht om samen te werken voor beschermd wonen? Op welke terreinen (zoals bijvoorbeeld toegang, clientondersteuning, huisvesting, inkoop en verantwoording, kwaliteitseisen) worden gemeenten verplicht om in het kader van beschermd wonen samen te werken?
- Worden de gemeenten verplicht om beschermd wonen gezamenlijk in te kopen? Of zijn zij alleen verplicht gezamenlijk in te kopen, indien zij daar uitdrukkelijk voor kiezen, omdat dat vanwege de beschikbaarheid van beschermd wonen aangewezen is?
- Van de aanwijzingsbevoegdheid bij AMvB is in de Wmo sinds 2015 nog nooit gebruik gemaakt. In hoeverre is de beschrijving in dit wetsvoorstel over een AMvB als ‘stok achter de deur’, een theoretische waarborg, een loze frase, die feitelijk geen betekenis heeft als het gaat om het verplichten van samenwerking tussen gemeenten?
- Ontstaat door een of meer van deze verankeringen, een wettelijk afdwingbare plicht tot samenwerking tussen gemeenten?
- Biedt het wetsvoorstel afdoende garantie dat samenwerking tussen gemeenten tot stand komt zodanig dat de aandachtspunten en risico's die de VNG zelf signaleert en die ook genoemd worden in het onderzoek van AEF uit 2020, daarmee van een oplossing zijn voorzien die onderling ook kan worden afgedwongen? Of biedt het wetsvoorstel elke gemeente ruimte om te kunnen doen wat men individueel doorslaggevend vindt?

Pagina 37 en 38, MvT.

Over de toevoeging in de Wmo2015 van een grondslag voor gemeenten om persoonsgegevens van medische en strafrechtelijke aard te verstrekken, hebben we op pagina 23/24 van de MvT onze vragen gesteld, zie hierboven. We benadrukken hier een- en andermaal dat het zeer stigmatiserend is voor de kleine groep van 20.000 mensen met een ernstige psychische aandoening om hun gehele medische geschiedenis en zo mogelijk ook hun justitiële antecedenten, gedeeld te zien met medewerkers van 342 gemeenten. Waar het verwerken van gegevens over gezondheid in beginsel verboden is, maakt de wetgever een buitenproportionele uitzondering voor mensen met een psychische aandoening.

Vraag: wat maakt dat de wetgever voor mensen met een ernstige psychische aandoening bereid is om beginselen van wetgeving ter bescherming van de persoonlijke gegevens van een ingezetene, opzij te zetten? Is hier sprake van discriminatie op grond van een beperking? Heeft het kabinet hierover een oordeel gevraagd van het College voor de Rechten van de Mens? Zo ja, wat was het oordeel? Zo nee, waarom niet?

Pagina 39, MvT.

Op pagina 39 stelt het kabinet dat een ingezetene jegens de gemeente waarvan hij inwoner is, aanspraak maken op ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een overbruggingsvoorziening tot het moment dat duidelijk is welke gemeente het beschermd wonen verstrekt.

Vraag: kan het kabinet aangeven hoe iemand aantoont dat hij ingezetene is en inwoner van een gemeente, bijvoorbeeld wanneer hij dakloos is, niet ingeschreven staat in de BRP of anderszins irregulier verblijft in een gemeente? En daarmee aanspraak kan maken op een overbruggingsvoorziening? Kan het kabinet aangeven of de Wmo2015 de 'overbruggingsvoorziening' kent? Is een overbruggingsvoorziening een maatwerkvoorziening in de Wmo2015 of een algemene voorziening?

Tenslotte

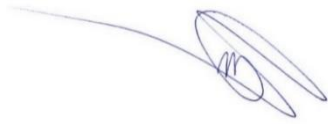
In de volkshuisvesting streeft het kabinet naar beleid dat uitgaat van regionale afspraken over wonen en zorg. Afspraken die bindend zijn en waarop de provincie toezicht houdt. Dit beleid, om regionaal te werken, sluit wat ons betreft aan op de belangen van mensen die beschermd wonen nodig hebben. Zij kunnen dan zoveel mogelijk werken aan een situatie van zelfstandig wonen. Het voorgenomen beleid om voor mensen met EPA die beschermd wonen nodig hebben, te bepalen dat dat niet langer een regionale maar een lokale verantwoordelijkheid in de uitvoering is, staat haaks op het beleid inzake de huisvesting van aandachtsgroepen, zoals de mensen die beschermd wonen nodig hebben. We raden de ministeries van VWS en BzK en de VNG aan om de doordecentralisatie van beschermd wonen te bezien in de bredere context van de volkshuisvesting en de afspraken over wonen en zorg.

Mocht u vragen hebben of nadere informatie willen, neemt u dan gerust contact op met ondergetekenden.

Met vriendelijke groet,

Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink
Directeur Valente

Dianne Burger
Interim-directeur/ bestuurder MIND

Marijke Verbeek

i/o Jeroen Pepers

Directeur de Nederlandse ggz